

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на научна степен “доктор на науките” по: област на висше образование 3.0. «Социални, стопански и правни науки», професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност – „Организация и управление на производството”

Автор на дисертационния труд : АБЕТАРЕ ШУКЕРИ КАБАШИ

Тема на дисертационния труд: „УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВАТА СТАБИЛНОСТ В АГРАРНИЯ СЕКТОР НА РЕПУБЛИКА КОСОВО“

Изготвил становището: доц. дн Петър Борисов Борисов, 3.0.„Социални, стопански и правни науки”, определен за член на научното жури със заповед №РД-16-983 от 07.10.2022 г. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Управлението на финансовата стабилност е сложен процес, чиято сложност се определя от комплексното влияние на множество фактори в бизнес организацията и обкръжаващата я среда. Въпреки множеството изследвания в областта на избраната от докторанта тематика на дисертационното изследване, все още не е разкрито действието по степен на значимост и посока на въздействие на всички фактори, определящи финансовата стабилност. Ето защо смятам, че към днешна дата, дисертационното изследване е актуално и представлява интерес за научната общност. Като представител на тази общност, смятам, че финансовата стабилност е процес, който зависи от постигането на баланс между интересите на собствениците на капитала, мениджърите, които управляват този капитал и работниците, които работят в производството, създадено от този същият капитал. В бизнес организацията се противопоставят интересите на различните отдели (специалисти), които действат от позицията на експертизата, която са натрупали в работата си. Много често конфликти се появяват между финансовите и маркетинговите специалисти, относно финансовата рамка на бъдещото развитие на новите продукти. Ето защо смятам, че докторанта правилно е отделил значителна част в своя дисертационен труд относно постигането на финансовата стабилност, чрез преминаването на нестабилността във фазовото развитие на организацията като култура, структура и взаимодействие между отделните ѝ отдели, звена и екипи.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е да се анализира и оцени финансовата стабилност на аграрния сектор на Република Косово, както и да се предложат

препоръки за ефективното управление на финансовата стабилност на аграрните предприятия.

За постигането на набелязаната цел на дисертационното изследване се поставят за разрешаване следните изследователски задачи:

- Теоретичен анализ и идентифициране на основните фактори, определящи финансовата стабилност в една икономическа система;
- Анализ на процеса на вземане на решения при управление на финансовата стабилност на макро и микро ниво в една икономическа система;
- Анализ на развитието и управлението на финансовата система в аграрния сектор на Република Косово;
- Анализ на финансовата стабилност на аграрните предприятия в Република Косово и синтез на изводи и препоръки за подобряване на управленските практики в тази сфера.

Чест прави на докторанта и неговият научен ръководител, че правилно са определили предмета и обекта на изследване и те логично кореспондират с избраната тема на дисертационния труд.

Предмет на изследване са процесите на управление на финансовата стабилност на аграрните предприятия в Република Косово.

Обект на изследване е финансовата система в аграрния сектор на Република Косово.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е изложен във въведение, пет раздела и заключение, разположени на 141 страници, както и списък на използваната литература. Изследването е онагледено с 11 таблици и 12 диаграми. В дисертационния труд са използвани 193 литературни източника.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В така структурираната дисертация умело се представя и аргументирано се защитава актуалността на избраната тема. Основните елементи на научното изследване са представени в подредена логическа рамка още във въведението. Този подход дава възможност на читателя (рецензента), бързо и лесно да придобие представа за целта, обекта, предмета и задачите на научното изследване още преди да влезне в дълбочина в извършеното изследване, което докторанта и неговият научен ръководител се осъществили. Докторантът е определил и границите на проникване в изследването на дефинираният научен проблем, като обективно е аргументирал основните ограничения в процеса на своята работа. Всяко едно научно изследване се осъществява в рамките на ограничения – организационни, финансови или нормативни. Въпреки това, докторанта е съумял в рамките на тези ограничения да проведе своето изследване като спази принципите на научната етика.

В заключение трябва да отбележа, че дисертационния труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ. Смятам, че той съдържа оригинални резултати на база, които могат да се определят конкретни приноси в научен и научно-приложен аспект.

5. Приноси на дисертационния труд

В дисертационния труд могат да се открият следните приноси с научен и приложен характер:

- Изяснена е същността на финансовата стабилност като ключов фактор за икономическото развитие на икономиката и аграрния сектор;
- Идентифицирани са основните дефекти и аномалии на пазарната икономика, които оказват въздействие върху процеса на вземане на управленски решения при управлението на финансовата стабилност на икономическите системи;
- Извършен е сравнителен анализ на финансовите системи на страните от региона на Западните Балкани и е изследвано тяхното влияние върху развитието на икономиката и в частност на аграрния сектор;
- Извършен е анализ и оценка на управлението на финансовата стабилност на аграрния сектор на Република Косово;
- Формулирани са конкретни изводи и препоръки за подобряване на управлението на финансовата стабилност в аграрния сектор на Република Косово.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам конкретни критични бележки по отношение на представения за становище дисертационен труд.

7. Публикувани статии и цитирания.

Доткоранта е публикувал общо шест статии, в които участва като автор:

1. Shyqeri Kabashi, Fatos Sadiku, **Abetare Kabashi**. Development of small businesses in Kosovo. 2018. INTERNACIONAL JOURNAL – KNOWLEDGE. Vol. 23 № 4, стр. 1127-1131.
2. Nexhmije Kabashi, **Abetare Kabashi**. Ethics in research works. INTERNACIONAL JOURNAL – KNOWLEDGE. Vol. 43. № 6, стр. 1309-1313.
3. Ramadan Beqiri, **Abetare Kabashi**. Impact of covid-19 on education, challenges related to distance learning (ON-LINE) and advancement in the quality of education. INTERNACIONAL JOURNAL – KNOWLEDGE. Vol. 43, № 2, стр. 378-387.
4. Nexhmije Kabashi, Primer Kabashi, **Abetare Kabashi**. Safety of food products. 2020. INTERNACIONAL JOURNAL – KNOWLEDGE. Vol. 36. № 1, стр. 155-159.
5. **Abetare Kabashi**. Gross domestic product performance in Kosovo after liberation. Journal Biznesi-Scientific journal on issues Economic, Law, Emergency and security. Vol. 19-20. стр. 11-33.

6. **Abetare Kabashi.** The indication of small businesses in the development of the economy of Kosovo. Journal Biznesi-Scientific journal on issues Economic, Law, Emergency and security. Vol. 21-22. стр. 33-51.

От представените публикации, става ясно, че докторанта отговаря на минималните наукометрични изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ в професионално направление 3.8. „Икономика“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от кандидата, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително/отрицателно и да присъди на **АБЕТАРЕ ШУКЕРИ КАБАШИ** научна и образователна степен **“доктор”** по научната специалност „Организация и управление на производството“.

Дата: 27.10.2022 г.

Изготвил:

/доц. дн Петър Борисов/